

Lieta C-205/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 31. marts

Iesniedzējtiesa:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 31. marts

Pieteicējs:

Ministerstvo na vatreshnite raboti, Glavna direksia za borba s organiziranata prestapnost [Iekšlietu ministrija, Organizētās noziedzības apkarošanas ģenerāldirekcija]

Apsūdzētais:

B. C.

Pamatlietas priekšmets

Personu, kas sauktas pie kriminālatbildības par tīšu noziedzīgu nodarījumu, vai attiecīgi to biometrisko un ģenētisko datu obligāta kriminālreģistrācija

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegts saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai Direktīvas 2016/680 10. pants, atsaucoties uz līdzīgu Regulas 2016/679 9. panta noteikumu, ir pareizi transponēts valsts likumā – *Zakon za ministerstvo na vatreshnite raboti* [Likuma par Iekšlietu ministriju] 25. panta 3. punktā un 25.a pantā?

2) Vai Direktīvas 2016/680 10. panta a) punktā, lasot to kopā ar šīs direktīvas 52. pantu, kā arī Hartas 3. un 8. pantu, noteiktā prasība, ka likumā ir jābūt paredzētam neaizskaramības un personas datu aizsardzības ierobežojumam, ir izpildīta, ja pastāv savstarpēji pretrunīgas valsts tiesību normas par ģenētisko un biometrisko datu apstrādes likumīgumu kriminālreģistrācijai?

3) Vai ar Direktīvas 2016/680 6. panta a) punktu, lasot to kopā ar Hartas 48. pantu, ir saderīgs valsts likums – *Zakon za ministerstvo na vatreshnite raboti* 68. panta 4. punkts –, kurā ir paredzēts tiesas pienākums izdot rīkojumu personas datu piespiedu iegūšanai (fotografēšana, pirkstu nospiedumu noņemšana un paraugu paņemšana DNS profila izveidei), ja persona, kas saukta pie kriminālatbildības par tīšu noziedzīgu nodarījumu, atsakās brīvprātīgi sniegt šos personas datus un ja tiesa nevar novērtēt, vai tai ir nopietns iemesls uzskatīt, ka persona ir izdarījusi tai inkriminēto noziedzīgo nodarījumu?

4) Vai ar Direktīvas 2016/680 10. pantu, 4. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu, kā arī 8. panta 1. un 2. punktu ir saderīgs valsts likums – *Zakon za ministerstvo na vatreshnite raboti* 68. panta 1.-3. punkts, kurā fotografēšana, pirkstu nospiedumu noņemšana un paraugu paņemšana DNS profila izveidei ir paredzēta kā vispārējs noteikums visām personām, kas sauktas pie kriminālatbildības par tīšu noziedzīgu nodarījumu?

Savienības tiesību normas un judikatūra

Eiropas Savienības Pamattiesību harta (OV 2016, C 202, 389. lpp.) (turpmāk tekstā – “Harta”).

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula 2016/679”)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV 2016, L 119, 89. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 2016/680”)

Valsts tiesību normas

Nakazatelen kodeks (Kriminālkodekss, turpmāk tekstā – “NK”);

Nakazatelno-protsesualen kodeks (Kriminālprocesa kodekss, turpmāk tekstā – “NPK”);

Zakon za Ministerstvoto na vatreshnite raboti (Likums par Iekšlietu ministriju, turpmāk tekstā – “*ZMVR*”);

Zakon za balgarskite lichni dossenti (Likums par Bulgārijas personu apliecinošiem dokumentiem, turpmāk tekstā – “*ZBLD*”);

Zakon za zashtita na lichnite danni (Likums par datu aizsardzību, turpmāk tekstā – “*ZZLD*”);

Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia (Rīkojums par kriminālreģistrācijas kārtību (turpmāk tekstā – “*NRISPR*”).

Īss faktu un tiesvedības izklāsts

- 1 2021. gada 24. martā *Zamestnik-direktor na Glavna direksia za borba s organiziranata prestapnost kam Ministerstvoto na vatreshnite raboti* (Iekšlietu ministrijas Organizētās noziedzības apkarošanas ģenerāldirekcijas direktora vietnieks) vērsās iesniedzējtiesā ar pieteikumu saskaņā ar *ZMVR* 68. panta 5. punktu un *NRISPR* 11. panta 4. punktu. Šis pieteikums bija par apsūdzētā B. C. piespiedu kriminālreģistrāciju.
- 2 Ir ierosināts kriminālprocess saistībā ar divu komercsabiedrību izvairīšanos no nodokļu saistību noteikšanas un samaksas saskaņā ar *Zakon za danaka varhu dobavenata stoynost* (Likuma par PVN) – noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts *NK* 255. pantā.
- 3 2021. gada 1. martā tika pieņemts [izmeklēšanas iestādes] lēmums par personas B. C. saukšanu pie kriminālatbildības. Tās rīcība tika kvalificēta kā līdzdalība kopā ar trim citām personām organizētā noziedzīgā grupā, kas mantkārīgā nolūkā bija izvirzījusi mērķi valsts teritorijā saskaņoti izdarīt noziedzīgus nodarījumus *NK* 255. panta izpratnē, kas kvalificējami saskaņā ar *NK* 321. panta 3. punkta otrā gadījuma 2. punktu, lasot to kopā ar šā panta 2. punktu. Šis lēmums tai tika izsniegts 2021. gada 15. martā. Persona B. C. aizstāvēja sevi pati bez advokāta.
- 4 Uzreiz pēc oficiālās apsūdzības tā tika aicināta sadarboties kriminālreģistrācijas nolūkā, proti, ļaut noņemt pirkstu nospiedumus, sevi fotografēt un paņemt paraugu DNS profilam. Tā kā tā atteicās to darīt, tajā pašā dienā, 2021. gada 15. martā, tā aizpildīja veidlapu paziņojuma formā, norādot, ka ir tikusi informēta par juridiskā pamata esamību tās kriminālreģistrācijai saskaņā ar *ZMVR*. Tajā tā oficiāli paziņoja, ka nepiekrīt pirkstu nospiedumu noņemšanai, fotografēšanai un paraugu paņemšanai DNS profilam. Tā nepamatoja, kādēļ tam nepiekrīt.
- 5 Šādas kriminālreģistrācijas darbības šai personai to netika veiktas, bet policijas iestāde vērsās iesniedzējtiesā.
- 6 Pieteikumā tiek norādīts uz uzsāktu kriminālprocesu; tiek apgalvots, ka ir iegūti pietiekami pierādījumi par apsūdzēto vainu, ieskaitot B. C.; tiek norādīts, ka tai ir

izvirzīta oficiāla apsūdzība par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu *NK* 321. panta 3. punkta otrā gadījuma 2. punkta izpratnē, lasot to kopā arī šā panta 2. punktu; ka tā ir atteikusies atļaut noņemt pirkstu nospiedumus, sevi fotografēt un paņemt paraugus DNS profilam; tiek norādītas tiesību normas (*ZMVR* 68. panta 1. punkts un *NPISPR* 11. panta 4. punkts); tiek lūgts izdot rīkojumu par šo darbību (pirkstu nospiedumu noņemšana, fotografēšana un paraugu paņemšana DNS profilam) piespiedu veikšanu attiecībā pret B. C.

- 7 Šim pieteikumam ir pievienoti šādi dokumenti: lēmuma par B. C. saukšanu pie kriminālatbildības kopija un paziņojuma, kurā B. C. nepiekrīt pirkstu nospiedumu noņemšanai, fotografēšanai un paraugu paņemšanai DNS profilam, kopija. Pārējie lietas materiālos ietvertie dokumenti iesniedzējtiesai netika nosūtīti.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par pirmo jautājumu

- 8 Pirmais jautājums tiek uzdots, lai noteiktu, vai no valsts likuma formulējuma var izrietēt Savienības tiesību kritērijiem atbilstošs secinājums, ka valsts likumā principā ir atļauta ģenētisko un biometrisko datu apstrāde policijas vajadzībām. Šo šaubu pamatā ir valsts likumdevēja lēmums *ZMVR* 25. panta 3. punktā un 25.a pantā atsaukties uz Regulu 2016/679, nevis uz Direktīvu 2016/680.
- 9 Saskaņā ar Regulas 2016/679 2. panta 2. punkta d) apakšpunktu tā nav piemērojama personas datu apstrādei, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem.
- 10 Saskaņā ar Direktīvas 2016/680 1. panta 1. punktu tās mērķis ir paredzēt noteikumus par fizisko personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem. Tādējādi faktiski Direktīvai 2016/680, nevis Regulai 2016/679 bija jābūt tiesību aktam, kas būtu bijis jātransponē *ZMVR* 22. panta 3. punktā un 25.A pantā.
- 11 Tāpat arī Regulas 2016/679 9. panta 1. punktā ir nepārprotami aizliegta ģenētisko un biometrisko datu apstrāde, lai skaidri identificētu fizisku personu; 2. punktā ir minēti konkrēti izņēmumi, turklāt cīņa pret noziedzību nav viens no šiem izņēmumiem ([saskaņā ar regulas 2. panta 2. punkta d) apakšpunktu tā nepārprotami nav piemērojama šai jomai]).
- 12 Savukārt Direktīvas 2016/680 10. pantā ir skaidri atļauta ģenētisko un biometrisko datu apstrāde, ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi.
- 13 Ciktāl *ZMVR* 25. panta 3. punkta un 25.a panta mērķis ir atļaut, nevis aizliegt šo datu apstrādi, arī tas liecina par labu secinājumam, ka Direktīva 2016/680, nevis Regula 2016/679 ir tiesību akts, kurš būtu bijis jātransponē *ZMVR* 22. panta 3. punktā un 25.a pantā.

- 14 Saskaņā ar *ZMVR* 25.a pantu biometrisko un ģenētisko datu apstrāde ir atļauta tikai saskaņā ar Regulas 2016/679 9. pantu vai *ZZLD* 51. pantu.
- 15 Vienlaikus visa regula nav piemērojama kriminālvajāšanai – 2. panta 2. punkta d) apakšpunkts. Neatkarīgi no tā regulas 9. pantā nepārprotami ir aizliegta ģenētisko un biometrisko datu apstrāde; 2. punktā minētie izņēmumi neattiecas uz kriminālreģistrāciju.
- 16 Turklāt ar *ZZLD* 51. pantu pašu par sevi nevar pamatot ģenētisko un biometrisko datu apstrādes likumīgumu. Ciktāl šajā tiesību normā apstrāde ir atļauta, to drīkst veikt tikai tad, ja tā ir paredzēta valsts tiesībās vai Savienības tiesībās.
- 17 Attiecībā uz jautājumu, vai tā ir paredzēta valsts tiesībās, iesniedzējtiesai ir savstarpēji jāsamēro *ZMVR* 25.a un 68. pants. Šim nolūkam tai vispirms ir jānosaka *ZMVR* 25.a panta precīzā nozīme – un it īpaši, vai var uzskatīt, ka ar to tiek transponēta nevis Regula 2016/679, kā tas ir skaidri norādīts, bet gan Direktīva 2016/680, kā tam faktiski būtu jābūt.
- 18 Uz jautājumu par to, vai tā ir paredzēta Savienības tiesībās, ņemot vērā Direktīvas 2016/680 10. pantu, neapšaubāmi ir jāatbild apstiprinoši; tomēr šai tiesību normai nav tiešas iedarbības, bet tā ir jātransponē. Tāpēc atkal rodas jautājums, vai nevar uzskatīt, ka tā ir likumīgi transponēta ar *ZMVR* 25. panta 3. punktu un 25.a pantu.
- 19 Līdz ar to iesniedzējtiesai ir nepieciešams Tiesas skaidrojums par šīs transponējošā valsts likumā sniegtās nepareizās norādes uz Savienības tiesību aktu juridisko nozīmi. Citiem vārdiem sakot, vai atsauce valsts likumā uz Regulas 2016/679 9. pantu, kas nav piemērojams kriminālreģistrācijai un kurā ir aizliegta ģenētisko un biometrisko datu apstrāde kriminālvajāšanas vajadzībām, var ļaut secināt, ka šāda apstrāde tomēr ir likumīga, ja citā Savienības tiesību aktā, proti, Direktīvas 2016/680 10. pantā, šāda apstrāde ir nepārprotami atļauta, kaut arī valsts likumā šī tiesību norma netiek minēta?
- 20 Ir jāņem vērā, ka direktīvas 10. pantam nav tiešas iedarbības, ciktāl šī tiesību norma attiecas uz fiziskām personām. Tā ir jātransponē valsts likumā. Vai var uzskatīt, ka nepieciešamā transponēšana ir veikta, ja šajā valsts likumā ir atsauce uz Regulas 2016/679 9. pantu, nevis uz Direktīvas 2016/680 10. pantu?
- 21 Jāpiebilst, ka nav apšaubāma Bulgārijas likumdevēja griba ievērot Savienības tiesības. No šāda viedokļa runa ir par nejaušu kļūdu. Satura ziņā transponējošais formulējums faktiski atbilst Direktīvas 2016/680 10. pantam (vai vismaz tam būtu tam jāatbilst, par ko ir trešais un ceturtais jautājums), pat ja šī tiesību norma nav skaidri minēta. Vai, ņemot vērā šo saturu un neatkarīgi no atsaucēs uz Regulas 2016/679 9. pantu, tomēr var uzskatīt, ka likumīgi ir transponēts Direktīvas 2016/680 10. pants?

Par otro jautājumu

- 22 Otrais jautājums ir cieši saistīts ar pirmo jautājumu. Citiem vārdiem sakot, pat ja atbilstoši Tiesas sniegtajam skaidrojumam par pirmo jautājumu valsts tiesa interpretēs ZMVR 25. panta 3. punktu un 25.a pantu, ņemot vērā Direktīvas 2016/680 10. panta pareizu transponēšanu vai to, ka pastāv likumīgs valsts tiesiskais pamats ģenētisko un biometrisko datu apstrādei, rodas jautājums, vai šāda interpretācija atbilst Direktīvas 2016/680 10. panta a) punktā paredzētajai prasībai, ka šādai apstrādei ir jābūt atļautai dalībvalsts tiesībās.
- 23 Saskaņā ar Direktīvas 2016/680 3. panta 1. [punktu] konkrētas fiziskas personas fizioloģiskās un ģenētiskās identitātes dati ir personas dati. Saskaņā ar Direktīvas 2016/680 3. panta 2. [punktu] apstrāde nozīmē arī datu vākšanu. No tā izriet, ka, fotografējot fizisku personu, noņemot tās pirkstu nospiedumus un paņemot tās DNS paraugu, tiek apstrādāti personas dati.
- 24 Saskaņā ar Direktīvas 2016/680 10. pantu tiek noteikta īpaša aizsardzība tādu datu kategorijai, kas iegūti, fotografējot, noņemot pirkstu nospiedumus un paņemot DNS paraugu, proti, “ģenētisko datu, biometrisko datu” aizsardzība. Šai īpašajai aizsardzībai ir vairākas dimensijas, no kurām viena saskaņā ar minētā panta a) apakšpunktu ir tāda, ka [apstrāde] “ir atļaut[a] Savienības vai dalībvalsts tiesībās”.
- 25 Jau tādu īpaši sensitīvu personas datu apstrādes raksturs, kādi minēti Direktīvas 2016/680 10. pantā, pats par sevi nozīmē iejaukšanos fiziskas personas juridiskajā sfērā, proti, apdraud šīs personas neaizskaramību atbilstoši Hartas 3. pantam. Tādējādi piespiedu fotografēšana, pirkstu nospiedumu noņemšana un DNS paraugu paņemšana ir pretrunā Hartas 3. pantam. Tiesības uz personas datu aizsardzību tiek aizsargātas Hartas 8. pantā. Šīs Hartas 3. un 8. pantā nostiprinātās tiesības drīkst tikt ierobežotas tikai ar Hartas 52. pantā formulētajiem nosacījumiem (Direktīvas 2016/680 104. apsvēruma), ievērojot konkrētas prasības. Pirmā prasība ir tāda, ka ierobežojumam ir jābūt paredzētam likumā.
- 26 Līdz ar to gan Direktīvas 2016/680 10. panta a) punktā, gan Hartas 52. pantā ir noteikta prasība, ka biometrisko un ģenētisko datu iegūšanai ir jābūt paredzētai likumā. Šajā ziņā runa ir par spēkā esošu un skaidri formulētu valsts likumu. Rodas jautājums, vai šī prasība ir izpildīta, ja pastāv pretruna starp ZMVR 25.a pantu, ar kuru, ciktāl tajā ir atsauce uz Regulas 2016/679 9. pantu, vismaz no pirmā acu uzmetiena, šķiet, ir aizliegts iegūt biometriskos un ģenētiskos datus, un ZMVR 68. pantu, kurā neapšaubāmi ir atļauts iegūt biometriskos un ģenētiskos datus.
- 27 No šāda viedokļa, pat ja atbilstoši koriģējošai interpretācijai iesniedzējtiesa uzskata, ka pretrunu valsts tiesībās var atrisināt, secinot, ka valsts tiesībās ir atļauta biometrisko un ģenētisko datu apstrāde kriminālreģistrācijas vajadzībām, tomēr neapšaubāmi šis secinājums izriet nevis no skaidras un nepārprotamas tiesību normas, bet gan no sarežģītas koriģējošas interpretācijas, kas panākta ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Vai šī valsts tiesību neprecizitāte atbilst

Hartas 52. panta prasībai, ka Hartas 3. un 8. pantā nostiprināto tiesību ierobežojumam ir jābūt noteiktam likumā?

Par trešo jautājumu

- 28 Saskaņā ar Direktīvas 2016/680 6. panta a) punktu noziedzības apkarošanas nolūkā var apstrādāt tādas personu personas datus, attiecībā uz kurām pastāv nopietns pamats uzskatīt, ka tās ir izdarījušas noziedzīgu nodarījumu. Direktīvas 31. apsvēruma trešajā teikumā ir noteikts, ka tādu personu personas datu apstrādei, attiecībā uz kurām pastāv aizdomas, ka tās ir izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, bet kuras nav notiesātas, nebūtu jāliedz piemērot tiesības uz nevainīguma prezumpciju. Līdz ar to ir piemērojams Hartas 48. pants, saskaņā ar kuru jebkurš apsūdzētais vai aizdomās turētais ir uzskatāms par nevainīgu, kamēr tā vaina nav pierādīta saskaņā ar likumu.
- 29 Vienlaikus valsts likumā – *ZMRV* 68. pantā – nav paredzēts, ka tiesa kaut kādā veidā pārbauda, vai pastāv šādas pamatotas aizdomas. Drīzāk pietiek ar to, ka prokurors vai kāda cita tiesībsargājošā iestāde ir saukusi personu pie kriminālatbildības.
- 30 Šajā gadījumā valsts likumā par personas saukšanu pie kriminālatbildības – *NPK* 219. panta 1. punktā – ir noteikts, ka neizbēgami ir jāiegūst “pietiekami pierādījumi par konkrētas personas vainu”. Nav skaidri zināms, ka kritērijs “pietiekami pierādījumi” saskaņā ar *NPK* 219. panta 1. punktu atbilst kritērijam “nopietns iemesls uzskatīt, ka tās ir izdarījušas [...] noziedzīgu nodarījumu” saskaņā ar Direktīvas 2016/680 6. panta a) punktu. Drīzāk ir jāuzskata, ka biometrisko un ģenētisko datu apstrāde ir pārliecinošāki pierādījumi nekā tie, kas ir nepieciešami, lai personu sauktu pie kriminālatbildības, ja šīs apsūdzības mērķis ir informēt personu par ar to saistītajām aizdomām, sniedzot tai iespēju aizstāvēties.
- 31 Tāpat saskaņā ar *ZMRV* 68. pantu tikai prokurors (vai izmeklēšanas iestāde – izmeklētājs, policijas amatpersona) var novērtēt, vai faktiski ir iegūti pierādījumi (“pietiekami pierādījumi” *NPK* 219. panta izpratnē un pastāv “nopietns iemesls uzskatīt” Direktīvas 2016/680 6. panta a) punkta izpratnē). Tiesai šādas iespējas nav. Proti, saskaņā ar *ZMVR* 68. pantu tiesai pietiek konstatēt, ka persona ir saukta pie kriminālatbildības par tīšu noziedzīgu nodarījumu. Tiesa nav tiesīga novērtēt, vai ir iegūti (pietiekami vai pārliecinoši) pierādījumi šīs apsūdzības pamatojumam; tai arī faktiski nav iespējas veikt šādu vērtējumu, jo tai faktiski nav piekļuves lietas materiāliem, bet tā ir saņēmusi tikai lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības kopiju un paziņojumu par atteikšanos no datu reģistrācijas.
- 32 Pēc tam, kad tiesa ir pārliecinājusies, ka persona ir saukta pie kriminālatbildības par tīšu noziedzīgu nodarījumu un ka šī persona ir atteikusies brīvprātīgi sniegt biometriskos un ģenētiskos datus (ļaut sevi fotografēt, noņemt pirkstu

nospiedumus un paņemt DNS paraugu), tiesai ir jāizdod rīkojums par šo darbību piespiedu veikšanu.

- 33 Tas rada jautājumu, vai valsts standarts saskaņā ar *NPK* 219. panta 1. punktu attiecībā uz “pietiekamiem pierādījumiem” atbilst standartam saskaņā ar Direktīvas 2016/680 6. panta a) punktu, proti, “nopietnam iemeslam uzskatīt, ka tās ir izdarījušas [...] noziedzīgu nodarījumu”.
- 34 Tas arī rada jautājumu, vai tad, ja iesniedzējtiesa lemtu par pieteikumu saskaņā ar *NPK* 68. panta 5. punktu, tā būtu ievērojusi Hartas 47. un 48. pantu. Citiem vārdiem sakot, rodas jautājums, vai persona, kas ir atteikusies brīvprātīgi sniegt personas datus (fotografēšana, pirkstu nospiedumu noņemšana, DNS parauga paņemšana), varēs izmantot Hartas 47. pantā prasīto aizsardzību, kas izpaužas kā efektīva tiesību aizsardzība tiesā; kā arī jautājums, vai tiks ievērota nevainīguma prezumpcija saskaņā ar Hartas 48. pantu. Šie jautājumi tiek uzdoti, jo tiesas rīcībā nav lietas materiālu un tā nevar novērtēt, vai ir iegūti “pietiekami pierādījumi” *NPK* 219. panta izpratnē vai arī pastāv “nopietns iemesls uzskatīt” Direktīvas 2016/680 6. panta a) punkta izpratnē.

Par ceturto jautājumu

- 35 Saskaņā ar Direktīvas 2016/680 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu personas dati ir jāvēl konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos. Direktīvas 8. panta 2. punktā ir precizēts, ka dalībvalsts tiesībās ir jāprecizē gan apstrādes mērķi, gan nolūki. Direktīvas 26. apsvēruma sestajā teikumā ir noteikts, ka personas datu apstrādes īpašajiem nolūkiem vajadzētu būt nepārprotamiem, leģitīmiem un noteiktiem jau personas datu vākšanas laikā.
- 36 Direktīvas 2016/680 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 8. panta 1. punktā ir noteikts, ka personas datu vākšana nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams. Līdzīga doma izriet arī no direktīvas 26. apsvēruma astotā un devītā teikuma. Konkrēti par biometriskajiem un ģenētiskajiem datiem Direktīvas 2016/680 10. pantā ir noteikts, ka to apstrāde ir atļauta tikai tad, kad tas ir “absolūti nepieciešams”.
- 37 No šīm tiesību normām var secināt, ka valsts tiesībās obligāti ir jānosaka prasība, ka pirms biometrisko un ģenētisko datu iegūšanas, fotografējot, noņemot pirkstu nospiedumus un paņemt DNS paraugu, ir vajadzīgs konkrēts vērtējums. Šim vērtējumam ir jāattiecas gan uz jautājumu, vai ir jāiegūst dati, gan uz to, vai tam ir jāattiecas uz visām šīm darbībām. Vienlaikus saskaņā ar *ZMVR* 68. pantu kriminālreģistrācija obligāti ir piemērojama bez ierobežojumiem visām personām, pret kurām ir izvirzīta valsts apsūdzība par tīšu noziedzīgu nodarījumu, un obligāti tiek piemēroti arī visi trīs personas datu iegūšanas veidi – fotografēšana, pirkstu nospiedumu noņemšana un DNS parauga paņemšana.
- 38 Tiek minēti tikai šīs apstrādes vispārīgie mērķi – informēšanas pasākumi (*ZMVR* 18. panta 1. punkts un 20. panta 1. punkts), lai veiktu Iekšlietu ministrijas darbības (25. panta 1. punkts, lasot to kopā ar 6. pantu), tostarp aizsargātu valsts drošību,

cīnītos pret noziedzību un aizsargātu sabiedrisko kārtību. Likumā netiek prasīts konstatēt, lai pastāvētu konkrēta vajadzība iegūt biometriskos un ģenētiskos datus. Likumā netiek prasīts novērtēt, vai visi šie dati ir nepieciešami vai arī pietiktu ar daļu no tiem.

- 39 No Direktīvas 2016/680 10. panta var secināt, ka biometrisko un ģenētisko datu ieguvei vajadzētu būt izņēmumam, kas ir atļauts, ja pienācīgi tiek pamatota nepieciešamība, jo šajā tiesību normā ir noteikts, ka šādi ieguvei ir jābūt “absolūti nepieciešamai”. Tajā pašā laikā valsts likumā tiek atzīts, ka šo datu vākšana ir vispārējs noteikums, kas ir piemērojams visām personām, kas tiek sauktas pie kriminālatbildības par tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem.
- 40 Līdz ar to rodas jautājums, vai šis nosacījums – saukšana pie kriminālatbildības par tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem – ir pietiekams, lai tiktu izpildītas Direktīvas 2016/680 10. panta, 4. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkta, kā arī 8. panta 1. un 2. punkta prasības.

DARBBA VERSIJA